

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XI. In quo nonnullis respondetur dubiis, quæ ex antedictis resultant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

uexarunt, & oppugnarunt vitia: Nam, sicuti ingens medico ad curandum subsidium est, cum æger illi non infirmitatem solum, à qua in præsentiarum affligatur, verum & illas, quibus est alias confictatus, patefacit; ut hinc ipse colligat, num inde talis morbus originem trahat, & taliter morbo præsentem remedium præscribat, ut infirmitates, quæ antè fuere non reuiuiscant; ita si claram, & integram animæ tuæ noticiam spirituali medico dare velis, non habitus mali, & pronitates, quas iam in resentis, duntaxat declarandæ tibi sunt, sed & præteritæ: Propterea confessionem generalem facere volenti consulere solemus, ut eam apud illum confessarium instituat, apud quem deinceps ordinariè confiteri cogitat, quo hic animam confessuri hoc pacto magis exploratam habeat, itaq; illum melius iuuare queat. Etenim sæpe fit, ut tentationes, & sinistri motus, quos in præsens quis sentit, partim antiquarum infirmitatum vestigia sint, & reliquæ, partim malæ vitæ ante ductæ poena & castigatio. Vnde, eodem modo quam potest maximè super actiones, & verba sua aduigilet, valdeq; restrictus & circumspectus ambulet, sæpe tamen patietur inuitus, quod pati nollit, idq; in libertatis & prauæ consuetudinis superioris poenam & castigationem. Quocirca non est quod propterea aut miretur, aut percellatur; at potius patientem se ostendat, & humiliter, detq; operam, ut non solum è præsentibus, verum etiam præteritis, dolorem & confusionem sui excitet: ita fiet, ut nihil hæc illi sint nocitura.

Distincta sunt, confessio generalis, & manifestatio conscientia.

Notandum postremò hic, ipsam conscientia declarationem, & generalem confessionem distinctum quid in societate esse, ut è diversis quibus utrumq; præcipitur, Regulis videre est; & quia utriusq; finis, & materia diuersa est: Quamuis quoq; certum sit, hanc conscientia declarationem vel in confessi-

one, vel extra eam fieri posse, prout declaranti magis expedire videbitur, seu pro maiori eius consolatione: ita quippe expressè Constitutiones id significant. Verum aduertenda, quo ad hoc, res est, quam R. P. Generalis Claudius Aquauina, in Instructione, qua visitatores instruit, aduertendam censuit; quæ quoniam tam grauis & tanti momenti est, visum mihi est formalia & ipsissima eius verba adscribere. Postquam ergo ostendisset, quod sit inter conscientia declarationem & ipsam confessionem discrimen, dixissetq; posse quem, si velit, rationem conscientia suæ inter confitendum reddere, addit: Quare ut non sunt cogendi nostri ad rationem conscientia reddendam extra confessionem, cum constitutio id liberum relinquat, pro cuiusq; consolatione; ita laudandi, qui semotis his, quæ ad confessionem propriè spectant (quæ in confessione manifestari poterunt) extra confessionem eam reddunt, totosq; se ipsos patefaciunt, quo liberius, & absq; vllò respectu, superiores ad illorum directionem, & vtiliorem gubernationem, ea noticia ad maius Dei obsequium uti possint: Ad id ut melius, & consultius sit, ipsam conscientia rationem extra confessionem reddere; quod qui facit, næ ille superiori fidei, perinde ac, qui preciosum ali- quod monile amico ab eo asseruandum, patenter in manus consignat, magis ei fidei quam si arca sigillatæ inclusu n id ei traderet.

CAPVT XI.

In quo nonnullis respondetur dubiis, quæ ex antedictis resulant.

EX iis quæ dicta sunt quædam oriuntur dubia, quæ alicui forsitan aliquando occurrerint. Primam est, diximus

hinc

Cap. 4. Ex. am. 4. 36. & 33. & 6. par. Con. sit. 2. 1. 4. Reg. 40. Summaris

Idem habetur in instructione resultantibus executionibus ex congregatione generalis, instructi. c. 2. num. 2.

Extra confessionem conscientiam aperire est melius.

Ex fessio gra me re tat cog

hinc quidem melius esse conscientia rationem extra confessionem dare; illic vero in hac conscientia ratione non solum esse tentationes & in malum pronitates; verum etiam, si qui interuenere defectus & lapsus, & aperiendos; ac nisi hi declarentur, bene conscientia rationem non reddi. Peto itaque, nū, si quem (quod Deus auerterat) a vehementia tentationis superatum in graue & pudendum crimen incidere contingat, huius Regulæ velit superiori extra confessionem rationem reddi? Videretur id namque perdifficile & arduum in primis, & onus ita graue, ut vix quisquam id tolerare posse videatur. Respondeo, hoc in casu nec Regulæ nec S. P. N. intentionem esse, ut extra confessionem tale crimen aperiatur; imo vnam declarationibus præcipuis, cur Regulæ distinctionem hæc posuerit, dicendo hoc vel sub sigillo confessionis vel secreti facere fas esse, ad maiorem cuiusque consolationem fuisse hanc, ut id etiam expresse & in Regulis provincialis declaratum: vbi S. P. de conscientia rationis danda vel in fine accipiendæ modo agens, cum dixisset, quod postquam quisque dixerit, quæ dicere voluit, possit provincialis, si que existimauerit amplius interroganda, id etiam facere, hanc restrictionem addidit: Quamuis quæ hominem pudore multum afficerent ea extra confessionem interroganda non essent, quæ autem huiusmodi sunt, adeo à superiore & patre spiritali extra confessionem roganda non sunt, ut ne velle quidem debeant hæc à subdito sibi extra eam referari: Piæ aures talia extra confessionem audire non sustinent, vnde satius ea est in tempus confessionis referuare: Atque hoc sibi vult R. P. N. generalis, verbis illis superiori capite allatis; quando satius eos facere docens, qui extra confessionem conscientia arcana pandunt, addit, *semo- ris his; quæ ad confessionem proprie spectant.*

Cap. 1. Dubium secundum grauius est & implexius. Diximus hinc quidem (quod & S. P. signanter & diferte in Constitutionibus consulit:) ideo superioribus con-

scientiam vniuersam aperiri, ut sic subditos suos melius regere & gubernare, ut pote omnia ipsorum arcana & abdita explorata habentes, commodius quoque ordinare & decernere queant, quicquid tum ad vniuersumque priuatum ad totius corporis Societatis regimen expedire censebant. Illic vero iuxta ipsarum met constitutionum præscriptum, licitum cuique est, in confessione conscientia statum patefacere, Ergo Societatis totius & eiusdem Præpositorum regimen secundum notitiam est confessione acceptam. Multos hæc difficultas non parum torfit, quod ignorarent, quis quo ad hoc Societatis sit usus & consuetudo. Ut autem is intelligatur, dico primo, Ad eo non Societatem ex notitia confessione parta suos regere, ut est Theologi nonnulli doceant, confessarium sine illo sigilli detrimeto, interdum iuxta id quod per confessionem accepit, penitentes dirigere posse, R. P. N. Generalis tamen strictissime vetet, ne quis Theologorum nostrorum hanc doctrinam verbo scripto doceat, illave vllatenus utatur, sed ita se in rebus auditis confessarii gerant, perinde ac si nihil in confessione inaudissent. Quod eius statutum cõforme & consonum est cuidam diplomati ac decreto, quod quadriennio post Clemes Papa VIII. circa hanc ipsam materiam tulit, cuius cum P. Franciscus Suarius, tum alii meminere. Quin etiam amplius quid Societas facit, nam etiam ipsius declarationis conscientia, quæ extra confessionem redditur sigillum quam strictissime uti supra diximus seruari iubet. Si ergo in rebus, quæ extra confessionem cognoscuntur, tam caute & secretè procedat, quàm circumspectè procedat oportet, in iis quæ ad confessionem pertinent, ne vel ipsa odiosa reddatur, vel aliquod contra sigillum eius sacrilegium admittatur.

Verum, ut ipsi puncto, in quo versatur difficultas, respondeam, dico secundo, nullum in eo malum esse ut spirituale & interius animarum regimen, secundum

H h 3 confel-

Extra confessionem graue crimen aperi- re in Societate nullus cogitur.

Societas per notitiã confessionis habitã suos nõ dirigit, & passim docet id fieri non debere. In ordinat. impress.

Tom. 4 de penit. disp. 33, sect. 7. Thom. Sanchez. tom. 1 de mat. mon. lib. 3. disp. 16. qu. 1.

Ani nas ro- gere secun-

Am confessionis scientia licitū & bonum.

Cap. quod quidam, de penit. & remiss.

Lib. 3. c. 1. vita.

confessionis scientiam fiat, immo vero id vnum de fructibus & magnis commodis esse, quæ ex ea consequuntur: Ex eo enim quod quis omnia sua vulnera, morbositates & infirmitates clare manifestat, potest confessarius, ut animæ eius medicus melius illic medicamentum adhibere, quod magis illi expedit remedium applicare, denique eam instruere quomodo se gerere debeat impoſterum. Adeoque id verum est, ut Alexander I I I. Pontifex in iure Canonico duntaxat ob hunc animarum in viam salutis conducendarum & dirigidarum, conuenienter ipsis consulendi finem iubeat, ut aliquorum hominum, ita malorum & nefariorum, ut absolutionis non sint capaces, quia se continere & à peccando abstinere se posse negant (ac proinde verum emendanda vitæ propositum non habent:) confessiones etiam excipiantur. His ergo etsi alioquin absolutio illis danda non sit, consulit eo loco, Pontifex ut saltem Confessarium adeuntes omnia peccata confiteantur, totiusque vitæ suæ mala nec non exigua, quam ad confessionem illam adferunt, dispositionis rationem ei reddant, simul confessatio mandat, ut eos qui tam desperatæ sunt salutis, benigne admitat & audiat, quo salutare illis consilium & remedium suggerere queat, fore enim fortasse, ut hoc pacto cor eorum emolliatur, ipsi quoque peccandi occasiones à se amoliantur, & Deus Opt. Max. hoc humilitatis & bonorum aliquot, quæ exercita re iubeantur operum exercitio mediantem, oculos illis aperiat, quo peccatis tandem penitus valedicant, bonamque eorum confessionem instruant. Adeo ut nouum minime sit, sed per antiquum & in Ecclesia Dei satis usitatum & approbatum, animas iuxta scientiam è confessione acceptam conducere & gubernare.

S. P. N. Ignatius cum in generalem Societatis quam ipse fundat præpositum ab omnibus primis patribus semel & iterum delectus esset, ipse autem electio-

ni suæ qua poterat refragaretur, ad id se mutuas idoneum esse negans; ab omnibus tamen identidem premeretur, ut hoc ipse onus susciperet, dicentibus, Ipsum excutere velle, Dei esse volūtari obſistere, utpote quam per tam conforma suffragia facta electio satis innueret: ad quoddam tandem eos medium quod ipsemet delegit, (cum nihil tum quidem ab ipso impetrari potuisset) cōdescendere fecit. Nimirum ego inquit vniuersum hoc negotium in Confessarii mei manus consignabo, ei vniuersa totius vitæ meæ peccata declarabo, vitiososque animæ habitus & inclinationes, necnon infirmitates & miseras, tam præteritas quam præſentes, spirituales æque ac corporales patefaciam, etsi ipse his non obstantibus, in nomine Domini nostri I E S U C H R I S T I mihi præcipiat vel consulat, ut ingens hoc onus in humeros suscipiam, ei haud reluctans morem geram. Dictum, factum: cumque ad aliquot dies se in solitudine recolligisset, generalem vitæ totius confessionem apud virum quendam sanctimoniam conspicuum nomine Theophilum, ex ordine D. Francisci instituit; Qua facta petiit ex eo, num Præposituræ onus suscipere suaderet. Ille nihil cunctatus ipsum & susciperet sualor & auctor existit: nam huic suæ electioni si resisteret, fore ut Spiritui Sancto obſisteret. Cuius consilio acquiescens Ignatius, demum impositi sibi muneris, prouinciam adiit. Peto itaque hoc loco num quis, esto liuido malevolentæ veneno totus suffusus sit, de hocce Beati Patris facto loqui audeat, ut vel ei detrahat, vel aliquem in eo interuenisse dicitur dolum & neminem sane futurum existimo, qui de eo loqui possit, nisi forte ad ipsum dilandandum: vnde id etiam in vitæ eius historia, ceu honorificum & gloriosum in primis, refertur. Qua ergo via B. P. nostrum, ut caput & fundatorem Religionis huius dominus, conduxit, ea etiam ipsum docuit, ut nos quotquot eius filii & sequaces, sumus

S. Ignatium nisi confessionis Confessario aperiæ Præposituram refugiu.

*Co
ne
por
ap
per
uis
ex*

con.

conduceret. Vade etiam ipse hoc superiori sub sigillo confessionis vel secreti omnes prauos habitus, pronitates, vitia, passionis, omnesque denique defectus & imperfectiones nostras detegendi medium, nobis assignat, vt nos Superior per virtutis & perfectionis, quam profitemur, viam melius hac ratione conducere queat.

Vnde dico politicum & exterius Societatis regimen *nec esse, nec esse posse*, secundum scientiam & confessionem acceptam, at spiritualis & interior animarum directio, vt per viam confessionis eo quo diximus modo fiat, & conuenientissimum est & per se necessarium. Sic in vniuersa Dei Ecclesia moris esse & seruari videmus, vt quando quis dubitat & incertus est, quomodo in hoc vel illo negotio gerere se debeat prudentem aliquem doctumque Confessarium eligat, cui in confessione, vel extra eam sub secreti sigillo (prout id ad maiorem sui consolationem facere putabit) totius illius rei rationem reddat, vt ab illo quoad eiusdem conductionem consilium recipiat & iuuetur. Hoc ergo sibi vult Sanctus Pater noster & intelligit, eum hanc conscientia, refectionem dixit in confessione facere posse eum, qui maiorem in illa hoc pacto facienda consolationem sentiet: Adeo vt in Societate, nec Rectores, nec Professi, nec Professores scholares, nec vlli demum Officiales *constituantur vel deponantur*, ex scientia que per confessionem capitur: hoc namque error & insignis quidem foret, imo vero si quis id vel solum cogitaret.

Confessarius potest imponere se aperiatur superiori paritens si ita expediat.

Nota adum autem hic (quod sane notatione dignum) fieri posse talis vt in quopiam sit dispositio, ac tales concurrant circumstantia, vt cum Confessarius qualiscunque demum is sit in conscientia & sub poena peccati obliget, superiorem vt candido promoueat, ne se tali officio applicet, talem se sibi missionem iniungat, ne denique tali pec-

candi occasione se exponat, tum huius causam, tum euidens, quod inde sibi (pro ratione fragilitatis) imminere videt periculum declarando. Rogo itaque ecquod hoc in casu ei qui huiusmodi est melius & eum honore eius coniunctius dari potuerit medium, quam suadere vt superiorem adeat, eique rem hanc in confessione exponat? tunc quippe potest eum superior magno tum priuato, tum Religionis totius honore, occasione presentis subducere, nec maioribus periculis exponere, quam eius vires ferant, atque ita fiet vt per remedium & presentis periculo infamiae occurratur. Hæc autem superior tum facit tubido non modo permittente & annuente, verum etiam vt ita fiat rogante, quod per magni hoc eius intersit. Alias quoque eum quis plane certus non est periculone se exponat, an secus, de eo tamen quadantenus dubitat, ac metuit; non mediocri quieti & consolationi ei tum erit, suam superiori dubitationem & difficultatem detegere, inquam manus eius totum se consignare: Si enim tunc nihilominus rei huic tractandæ applicatur, quod hinc sequitur, periculum illius rationibus non ascribetur; vbi ascriptum fuisset, si minime se declarasset; sed in caput superioris omnia recident. Deus autem cum eius obedientia concurrerit, viresque ei suppeditabit, ad debite defungendum exequendumque, id quod ei erit iniunctum; propterea quod præstitit quidquid à parte sua præstari oportuit.

Dico tertio quamuis in ipsa confessione conscientia ratio dari queat prout Regula præscribitur, melius tamen ac laudabilius esse, vt extra confessionem reddatur, vt ante monuimus. Quod autem omnes iam ad norint hinc etiam communiunt id eligere volunt quod melius est, eam videlicet extra confessionem dare. Quod cum sit omnibus quicunque alicui suboriri possent scrupulis murmurationibus & suspitionibus, quasi

Melius extra quam in confessionem ratione conscientia reddere. Cap. 10.

suppe-

superiores ex illis, quæ in confessione audiunt, subditos gubernent via præcluditur; quia omnes ut plurimum extra eam hanc conscientie rationem reddunt. Immo vero nullus est, quantumlibet imperfectus, quia etiam in eo casu de quo dubio loquebamur, quod nimirum quis in confessione conscientie dare rationem velit; gaudeat & etiam ultro petat, ut, quo bene animæ suæ consulatur, peccandi sibi occasiones auferantur, ac nullis periculis exponatur, superior ergo se scientia quam è confessione acceperit, utatur. ita tamen ut nullum inde sibi damnum, sed bonum dumtaxat, sequi possit, ac suum alii defectum vel imperfectionem non cognoscant: ita namque adeo nihil illi decedit, multum ut accedat potius; superiorumque quodammodo obstringat, ut etiam eo maiorem de honore illius sollicitudinem & curam gerat. Inde est, ut ne quidem spirituale & internum animarum regimen, quod sancte liciteque alioquin iuxta solam notitiam è confessione partam fieri posse diximus, societas usurpet; sed eas dumtaxat iuxta id quod extra eam nouit, dirigatur: Omnes quippe eius sectatores extra confessionis forum, omnium quæ ad hoc sunt necessaria rationem dare gaudent & malunt, ut sic eos liberius & sine villo ad

confessionem intuitu, superior in via perfectionis conducere, dirigere & iuuare queat.

Doctrinam hanc S. Bonaventura si- *Tract. de*
gnanter tradit imprimis, docetque expe- *sex ali. Sc-*
dire ut singulorum subditorum suorum *raphim*
conscientias, necnon inclinationes & *e. 7.*
mores superior perfectos habeat, ad hæc
vniuscuiusque vires tam corporales quam
spirituales, ut sic omnes melius regere
& gubernare queat, singulis pro vi-
rium modulo onera officiaque disper-
tendo & iniungendo: neque enim om-
nes æqualiter & indiscriminati pos-
sunt omnia. Atque ad hunc sensum
adoptat illud quod in Scriptura legitur:
Aaron & filii eius intrabunt in sanctua-
rium ipsique disponent opera singulorum,
& diuident quid portare quis debeat, Aaro-
nem quippe eiusque filios figuram esse
ait prælatorum & superiorum tam ma-
iorum quam minorum, quos in sub-
ditorum interiora intrare oportet, vni-
uscuiusque eorum virtutem, robor, vi-
res, peculium perspicendo, ut hoc pa-
cto officia, munia, onera, Ministeria
Religionis vnicuique secundum
propriam virtutem, distri-
buere & deferre
queant.

TRA-